

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3019

Vragen van het lid **Krol** (50PLUS) aan de minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht «Twaalf keer geen vervolging in landsbelang»* (ingezonden 18 juli 2013).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 26 augustus 2013)

Vraag 1 en 3

Wat is uw reactie op het artikel «Twaalf keer geen vervolging in landsbelang»?¹

Kunt u aangeven in welke gevallen er sprake is van landsbelang? Gelden hier toetsbare criteria voor? Zo ja, zijn deze criteria openbaar?

Antwoord 1 en 3

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft mij meegedeeld dat het aanvankelijk, op grond van de gegevens die het registratiesysteem van het OM genereerde, het gebruik van de sepotgrond «landsbelang» in 2012 heeft bevestigd. Na de publicatie van het in vraag 1 genoemde bericht, heeft het OM een inhoudelijke inventarisatie verricht van de sepots «landsbelang». Daaruit is gebleken dat in alle twaalf genoemde gevallen in 2012 geen sprake was van een dergelijk sepot. In deze gevallen is ten onrechte de sepotgrond «landsbelang» geregistreerd, terwijl in alle twaalf zaken de inhoudelijke beoordeling neerkwam op een sepot op grond van «onvoldoende nationaal belang».

Op www.om.nl is de Aanwijzing gebruik sepotgronden (2009A016g) van het College van procureurs-generaal gepubliceerd. Hierin is beschreven hoe de sepotgronden, waaronder «landsbelang» en «onvoldoende nationaal belang», dienen te worden gehanteerd.

De sepotgrond «landsbelang» dient te worden gebruikt voor zaken die worden geseponeerd op grond van (1) de staatsveiligheid, (2) het ontzien van buitenlandse betrekkingen, (3) het voorkomen van ongewenste maatschappelijke onrust.

De sepotgrond «onvoldoende nationaal belang» dient te worden gebruikt voor zaken die worden geseponeerd omdat (1) de voorkeur wordt gegeven aan berechting in het buitenland; (2) de verdachte is uitgezet dan wel

¹ <http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/3475411/2013/07/13/Twaalf-keer-geen-vervolging-in-landsbelang.dhtml>

uitgeleverd, (3) de verdachte in het buitenland verblijft en niet bereikbaar is, dan wel de kosten van vervolging niet opwegen tegen het te beschermen belang.

Gebleken is dat de sepotgrond «onvoldoende nationaal belang» door beoordelaars van het Openbaar Ministerie in de betreffende twaalf gevallen in 2012 is verward met de sepotgrond «landsbelang». Het betrof bijvoorbeeld verdachten die zich inmiddels niet meer in Nederland bevonden en waarvan het voortzetten van de strafrechtelijke vervolging niet opportuun werd geacht.

Vraag 2, 4 en 8

Kunt u aangeven hoeveel zaken in elk jaar sinds 2000 in het belang van de staat zijn geseponeerd?

Kunt u aangeven welke zaken in het belang van de staat in de afgelopen drie jaar geseponeerd zijn?

Waren bij de zaken die sinds 2010 geseponeerd zijn in het belang van de staat ook zaken waarbij het mogelijk was dat (al dan niet voormalige) ministers, staatssecretarissen, leden van het koninklijk huis, rechters, officieren van justitie, (hoge) ambtenaren van de ministeries, als verdachte aangemerkt te worden? Zo ja, kunt u aangeven wie het besluit genomen is en hoe het besluit getoetst is? Kunt u aangeven in hoeveel zaken dat sinds 2000 het geval is?

Antwoord 2, 4 en 8

Uit voornoemde inventarisatie is gebleken dat de situatie over 2012 niet op zichzelf staat. Ook in de jaren voorafgaand aan 2012 blijkt dat ten onrechte de sepotgrond «landsbelang» is geregistreerd, terwijl de inhoudelijk beoordeling neerkwam op een sepot vanwege «onvoldoende nationaal belang». Voorts is een aantal strafzaken tegen verdachten die strafrechtelijk immuniteit genoten ten tijde van het plegen van het strafbare feit ten onrechte geseponeerd op grond van «landsbelang», terwijl deze zaken, vanwege die immuniteit, geseponeerd hadden moeten worden op grond van niet ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de vervolging. In een aantal gevallen is een zaak ten onrechte geseponeerd op de sepotgrond «landsbelang» in het geval dat achteraf is gebleken dat een onherkenbaar voertuig van de politie, in het belang van de dienst, een verkeersovertreding heeft gemaakt. Het gaat in totaal om gemiddeld 10 zaken per jaar.

Er zijn bij de inventarisatie vanaf 2000 tot en met heden in de registratiesystemen geen strafzaken aangetroffen die zijn geseponeerd op grond de inhoudelijke beoordeling van «landsbelang» zoals bedoeld in de Aanwijzing gebruik sepotgronden.

Van een klein aantal zaken, vooral van vóór 2007, is het dossier inmiddels vernietigd. Ten aanzien van deze zaken kan op grond van de aard van het feit, het betrof veelal lichte verkeersdelicten, eveneens worden geconcludeerd dat ten onrechte de sepotcode «landsbelang» is gehanteerd.

Het OM heeft aangegeven dat in de zaken waarvan het dossier nog aanwezig is, de sepotgrond in de registratiesystemen zal worden aangepast. Voorts is binnen het OM aandacht gevraagd voor het gesignaleerde onjuiste gebruik van de sepotgrond «landsbelang».

Vraag 5

Wie neemt het besluit om een zaak in het belang van de staat te seponeren?

Antwoord 5

De officier van justitie neemt, onder verantwoordelijkheid van de hoofdofficier van justitie, de beslissing om een zaak te seponeren.

Vraag 6 en 7

Hoe vindt democratische controle plaats op dit proces?

Geldt de procedure zoals die in reguliere zaken, welke op andere gronden dan het landsbelang worden geseponeerd, waarin direct belanghebbenden een bijzondere klachtprocedure kunnen starten en de zaak rechtstreeks aan een gerechtshof voorleggen, ook voor zaken welke zijn geseponeerd in het landsbelang?

Antwoord 6 en 7

Ten aanzien van alle soorten sepot is voor belanghebbenden in artikel 12 Wetboek van Strafvordering, in de vorm van een klachtprocedure, de mogelijkheid vastgelegd om de sepotbeslissing voor te leggen ter rechtelijke toetsing (mits aan de daaraan verbonden vormvoorschriften is voldaan).